

Vlaams
Parlement

vergadering **C140**
zittingsjaar 2018-2019

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid

van 3 april 2019

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Francesco Vanderjeugd aan Koen Van den Heuvel, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de CRISPR-veldproef (Clustered Regularly Interspaced Short Palindromic Repeats) met maïs door het Vlaams Instituut voor Biotechnologie (VIB) – 830 (2018-2019)	3
VRAAG OM UITLEG van Bart Caron aan Koen Van den Heuvel, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over agroforestry – 835 (2018-2019)	4
VRAAG OM UITLEG van Jelle Engelbosch aan Koen Van den Heuvel, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over het actieplan hardfruit – 904 (2018-2019)	
VRAAG OM UITLEG van Els Robeyns aan Koen Van den Heuvel, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de uitvoering van het actieplan hardfruit en de erkenning als sector in nood – 948 (2018-2019)	7
VRAAG OM UITLEG van Jos De Meyer aan Koen Van den Heuvel, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over het advies van de Strategische Adviesraad voor Landbouw en Visserij (SALV) aan het Departement MOW inzake het voorontwerp van voorkeursbesluit voor het complex project 'Realisatie extra containerbehandelingscapaciteit havengebied Antwerpen' (CP ECA) – 901 (2018-2019)	19
VRAAG OM UITLEG van Jos De Meyer aan Koen Van den Heuvel, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de bestrijding van de Afrikaanse varkenspest – 967 (2018-2019)	21

VRAAG OM UITLEG van Francesco Vanderjeugd aan Koen Van den Heuvel, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de CRISPR-veldproef (Clustered Regularly Interspaced Short Palindromic Repeats) met maïs door het Vlaams Instituut voor Biotechnologie (VIB) – 830 (2018-2019)

Voorzitter: de heer Jos De Meyer

De voorzitter: De heer Vanderjeugd heeft het woord.

Francesco Vanderjeugd (Open Vld): Enkele organisaties die ijveren voor ecologische landbouw kanten zich tegen een veldproef van het Vlaams Instituut voor Biotechnologie (VIB). In het verleden hebben we nog gezien dat er veldproeven vernietigd werden, zoals die met de ggo's. Ik denk dat het heel belangrijk is dat wij van onze kant het signaal geven dat wij de wetenschap alle kansen willen en moeten geven.

Dieter De Cleene gaf in de krant De Standaard zijn repliek op het feit dat sommigen geen voorstander zijn van dergelijke veldproeven. Hij zegt dat het toch wel nut heeft om te onderzoeken waarom de ene maïsplant goed bestand is tegen droogte en de andere tegen nattigheid, waarom de ene plant het beter doet dan de andere ... Dat is de insteek van deze proeven. Ze zijn gebaseerd op een nieuwe technologie uit Amerika, CRISPR/Cas.

De grote vraag is hoe Europa hierop zal reageren, want Europa heeft een stringente houding ten opzichte van ggo's. Wat zal er met deze technologie gebeuren? Ik denk dat het belangrijk is dat we hier een sterk signaal geven. Daarom wil ik u de volgende vragen stellen, minister.

Hoe schat u deze veldproef in van VIB met het oog op het zoeken naar een efficiënte veevoederproductie? Is er volgens u een terechte reden tot onrust met betrekking tot de veiligheid van de planten voor de volksgezondheid?

De voorzitter: Minister Van den Heuvel heeft het woord.

Minister Koen Van den Heuvel: De CRISPR-veldproef met maïs waarvoor VIB, trouwens een zeer gerenommeerde kennis- en onderzoeksinstituut, de toestemming vroeg aan de federale overheid, kadert in fundamenteel onderzoek en heeft geen commerciële of toegepaste doeleinden. Dat is toch wel belangrijk. In de media werd gesuggereerd dat de veldproef zou kaderen binnen efficiënte veevoederproductie, maar dit is onjuist. Met de veldproef beogen de onderzoekers fundamentele kennis op te bouwen over de reactie van planten op stressomstandigheden. VIB werkt hiervoor met maïs omdat de genetische achtergrond van die plantensoort al goed in kaart is gebracht. Maar het kon bij wijze van spreken ook een andere plantensoort geweest zijn, die niet als diervoeding wordt gebruikt. Het gaat om fundamenteel onderzoek, geen commercieel of toegepast. Men heeft voor maïs gekozen omdat men daar al heel veel over weet. Voor hetzelfde geld had men voor een andere plantensoort gekozen.

Het onderzoek dat men wil doen, heeft te maken met de adaptatie van gewassen aan klimaatverandering. De fundamentele kennis die men hiermee opdoet, kan op termijn zijn toepassing vinden in de plantenveredeling, waar men de weerbaarheid tegen droogte wil verhogen. Het is een van de uitdagingen om planten te ontwikkelen die beter bestand zijn tegen milieustress, wat op termijn zal leiden tot een efficiëntere productie van gewassen.

Is er volgens ons een terechte reden tot onrust? Het komt uiteraard de federale overheid toe risico's van veldproeven op het vlak van volks- en plantengezondheid

te beoordelen, maar op basis van dit concreet dossier lijkt er mij geen reden tot ongerustheid te zijn.

De voorzitter: De heer Vanderjeugd heeft het woord.

Francesco Vanderjeugd (Open Vld): Voorzitter, ik heb geen bijkomende vragen meer. Ik weet de houding van de minister zeer te appreciëren. Minister, uw voorganger had een zelfde open houding met betrekking tot innovatietechnologie en wetenschap. Wat u zojuist in uw antwoord hebt aangehaald, is de enige en juiste houding ten aanzien van dergelijke zaken. Waarvoor dank.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Bart Caron aan Koen Van den Heuvel, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over agroforestry – 835 (2018-2019)

Voorzitter: de heer Jos De Meyer

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

Bart Caron (Groen): Voorzitter, minister, collega's, bomen leveren heel wat diensten aan de maatschappij, dat weten we: biodiversiteit, koolstofopslag – niet onbelangrijk in deze tijd, klimaatmildering, luchtzuivering enzovoort. Onder landbouwers, beleidsmakers en middenveldorganisaties groeide daardoor de jongste tien jaar een nieuwe interesse voor boslandbouwsystemen of agroforestry: landbouwgewassen of veehouderij doelbewust gecombineerd met de teelt van bomen op hetzelfde perceel. Er is dus innovatie in onderzoek in diverse vormen. Ik verwijs naar de vraag van daarnet van collega Vanderjeugd. Het is van een andere orde, maar ook met een innovatieve benadering.

Uit eerder onderzoek weten we reeds dat er, mits de juiste boomkeuze en mits een correct onderhoud van de boomstroom, financieel of bedrijfstechnisch voordeel gehaald kan worden uit het systeem door de boer: bescherming tegen erosie, risicospreiding door inkomsten te diversifiëren, creatie van een gunstig microklimaat met functionele biodiversiteit enzovoort.

Toch verloopt de uitrol van de agroforestry in de Vlaamse landbouw bijzonder traag. Tussen 2011, toen met de ondersteunende systemen werd gestart, en 2018 is er slechts 130 hectare boslandbouw bij gekomen. Ongeveer veertig bedrijven zijn erin actief. Ondanks het potentieel en de subsidies blijft het voor de brede landbouwsector blijkbaar een niet zo geloofwaardig verhaal. Men wacht af en kijkt de kat uit de boom.

In een recent afgeronde doctoraatsstudie brengt Lieve Borremans de verschillende barrières in beeld. Ze ziet er vijf: gebrek aan kennis en bruikbare instrumenten; onzekerheid over rendabiliteit; gebrek aan een juridisch kader; kennis en expertise slijpelt onvoldoende door; gebrek aan draagvlak. Daar wordt in de doctoraatsstudie telkens een constructief ontwikkelingstraject aan gekoppeld: investeren in onderzoek; creëren van andere verdien- en financieringsmodellen; subsidieprogramma en juridisch kader aanpassen; inzetten op communicatie en educatie; dialoog tussen de verschillende betrokkenen.

De intentie om met agroforestry aan de slag te gaan, kan volgens Borremans alleen verhoogd worden wanneer elk van de bovengenoemde ontwikkelingstrajecten geïmplementeerd wordt. Ze zegt: "De barrières kunnen effectief omgezet worden in stimuli. Maar daarvoor moeten onderzoeksinstituten, overheden, middenveldorganisaties, (landbouw)bedrijven en consumenten samen het engagement aangaan om te werken aan meer onderzoek en ontwikkeling, andere verdien- en financieringsmodellen (...)."

Minister, erkent u de meerwaarde die de agroforestry kan leveren, zowel in functie van klimaatmildering en klimaatadaptatie als in het versterken van een duurzaam en leefbaar landbouwmodel? Acht u een opschaling nuttig, wenselijk of nodig? Welke rol wilt u opnemen in het versneld wegwerken van alle barrières die een uitrol van de agroforestry in Vlaanderen bemoeilijken? Ziet u hierbij nog andere ontwikkelingstrajecten dan deze die in de doctoraatsstudie werden beschreven?

Ik ben overigens een believer van een verwevenheid van natuur en landbouw waar het kan. Daarom deze vragen.

De voorzitter: Minister Van den Heuvel heeft het woord.

Minister Koen Van den Heuvel: Mijnheer Caron, dank u wel voor deze vraag. Het is duidelijk dat agroforestry als teeltsysteem over heel wat troeven beschikt. De Vlaamse Regering heeft ook al bewezen dat ze daar al jaren van overtuigd is. In 2011 is voormalig minister Kris Peeters ermee gestart, en mijn voorganger minister Schauvliege heeft dat verdergezet.

In 2011 is een subsidieregeling gestart voor landbouwers die op hun percelen bomen planten in combinatie met een landbouwgewas. Die steunmaatregel is een financiële incentive om dit te doen en loopt nog tot en met 2020. Het zal dus een uitdaging zijn voor de volgende Vlaamse Regering, die erover zal moeten oordelen dit al dan niet voort te zetten. Mijn standpunt is dat ik absoluut overtuigd ben dat deze subsidieregeling na 2020 moet worden voortgezet. Dit is echter een punt voor de volgende Vlaamse Regering.

De meerwaarde van agroforestry als teeltsysteem situeert zich op verschillende vlakken. Het levert een bijdrage aan het uit de lucht halen van CO₂ en aan de koolstoffixatie in de bodem. Bomen hebben een landschappelijke meerwaarde. De functionele agrobiodiversiteit neemt toe. Bomen zijn nuttig om wind- en watererosie te bestrijden. De productie van noten, fruit of hout is voor de landbouwers ook een vorm van inkomensdiversificatie.

Er waren aanvankelijk een aantal juridische obstakels voor landbouwers die overwogen bomen op hun percelen te planten. Zo hadden ze schrik dat ze die aangeplante bomen na verloop van tijd niet meer zouden kunnen kappen, bijvoorbeeld bij de verkoop van een perceel aan derden. Die vrees is ondertussen weggewerkt. Bomen die in verband met agroforestry worden aangeplant, zijn nu expliciet uitgesloten van het toepassingsgebied van het Bosdecreet. Dat juridisch obstakel is weggewerkt.

Mijnheer Caron, we zien dat het aantal aanplantingen van boslandbouwsystemen in Vlaanderen gestaag toeneemt. Ik leid uit uw vraagstelling af dat u vindt dat het een beetje te traag gaat en dat we een tandje moeten bij steken. We moeten deze evolutie echter met de nodige realiteitszin bekijken. Met de uitsluiting uit het toepassingsgebied van het Bosdecreet heeft de Vlaamse overheid een aantal juridische obstakels weggewerkt en we subsidiëren landbouwers die het systeem willen toepassen. Landbouwers zijn echter ondernemers die zelf beslissen wat ze waar in welke hoeveelheid produceren.

Het Instituut voor Landbouw-, Visserij- en Voedingsonderzoek (ILVO) speelt een belangrijke rol met betrekking tot onderzoek en ontwikkeling, maar ook met betrekking tot communicatie en educatie. Ik heb ILVO trouwens vorige week bezocht. Ik vind dat een heel sterke organisatie, die zeer professioneel werkt en die de innovatie in de brede landbouwsector in Vlaanderen op een goede manier aanpakt.

Met het project 'Agroforestry in Vlaanderen' wordt ingezet op het in kaart brengen van de mogelijkheden van deze sector in onze contreien. Potentieel geïnteresseerde

landbouwers worden gestimuleerd en geïnformeerd. Nieuwe projecten worden begeleid. Daarnaast worden dit jaar meerdere masterclasses georganiseerd. Tijdens die masterclasses worden aan landbouwers en andere experts tools, opleidingen en informatie aangereikt om agroforestry in Vlaanderen te promoten.

Ik vat het nog even kort samen. We geloven in deze sector. We vinden dat deze sector moet worden gepromoot en gestimuleerd. De juridische obstakels zijn weggewerkt en de financiële incentives zijn er. Voor mijn part kan dit in 2020 minstens worden verlengd of zelfs worden versterkt. Als kennis- en onderzoeksinstelling moet ILVO natuurlijk voldoende tools aanreiken om de landbouwers die ervoor kiezen in deze sector te starten op een goede manier te begeleiden.

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

Bart Caron (Groen): Minister, het gebeurt niet vaak dat we helemaal dezelfde mening delen, maar ditmaal is het echt zo. *(Opmerkingen)*

Zoals u weet, is dat in de politiek allemaal tijdelijk. Ik ben blij u hierover zo positief te horen praten. Ik wil nog een kanttekening maken. Een ondernemer heeft de vrijheid te ondernemen zoals hij dat wil, maar u weet ook dat het ondersteuningsinstrument, de subsidiesystemen waarover de overheid beschikt, een sector in deze of gene richting duwt.

In die zin stel ik voor dat we daarvan in 2020 – dat is ook het moment waarop de nieuwe regering echt op tempo zal komen – een aandachtspunt maken om mee te nemen. Misschien moet daarover ook een woordje in het regeerakkoord staan. Ik vind de combinatie van landbouw en natuurversterking, die ook de landbouwsector economisch ten goede kan komen – we hebben alle factoren genoemd, ik ga ze niet herhalen – een positieve zaak. Misschien moeten we de stimuli daar wat versterken om dat te kunnen doen – dat denk ik persoonlijk ook. De argumenten zijn allemaal vermeld, en ik zou vooral de leefbaarheid voor de landbouw en de landschappelijke waarde hier nog eens extra willen ondersteunen.

De voorzitter: De heer Vanderjeugd heeft het woord.

Francesco Vanderjeugd (Open Vld): We hebben het ook gezien tijdens onze commissiereis in Italië, waar heel wat dergelijke projecten aanwezig waren. De opmars van agroforestry gaat inderdaad tamelijk gestaag, maar desalniettemin denk ik dat we hier absoluut verder op moeten inzetten, zoals collega Caron stelt, ook in de volgende legislatuur. Het kan ook alleen maar het imago van onze landbouwers ten goede komen dat klimaat en natuur toch wel partners zijn. Ik heb vorige week de cijfers ontvangen: we zien dat sinds 2015 het aantal wel verdubbeld is, maar dat de subsidies en dergelijke meer toch wel een stukje gedaald zijn, omdat er ook minder aanvragen zijn.

Minister, ik denk dat het goed is dat, zoals u het stelt, onze landbouwers ondernemers zijn die zelf moeten kunnen beslissen wat ze doen op de gronden die ze ofwel in eigendom, ofwel in pacht hebben. Het is een positieve zaak dat we er hopelijk ook in de volgende legislatuur de nodige aandacht aan kunnen geven.

Misschien nog een kleine vraag: hoe ziet u het hele verhaal van agroforestry binnen het nieuwe gemeenschappelijk landbouwbeleid 2020 (GLB)?

Jos De Meyer (CD&V): Ik wil zelf nog heel kort tussenkomen. Ik denk dat innovatie, vernieuwing, wetenschappelijk onderzoek voor de land- en tuinbouwsector bijzonder belangrijk zijn, en dat onze grondhouding een open houding moet zijn – zoals collega Vanderjeugd bij de eerste vraag reeds formuleerde –, een open houding naar vernieuwingen. De sector moet zelf kijken naar wat implementeerbaar is.

Belangrijk voor mij is ook dat die open houding voor innovatie niet selectief is. Die bemerking wil ik nog meegeven. Ze moet er niet alleen zijn voor de projecten die ons goed uitkomen, maar het moet een grondhouding in het algemeen zijn.

Minister Koen Van den Heuvel: Ik denk dat het leuk is, mijnheer Caron, om in deze commissievergadering een grote consensus en eenstemmigheid te horen. Zoals daarnet gezegd is, moeten we geloven in de ondernemingskracht van onze landbouwers, maar diversificatie is absoluut aan de orde. Zoals ik zei, proberen we die te ondersteunen, obstakels weg te werken, te subsidiëren.

Collega Vanderjeugd, ik denk ook dat we agroforestry absoluut moeten meenemen in het nieuwe GLB. Wij zullen dat vanuit Vlaanderen absoluut meenemen, om te zien in welke mate we via dat instrument die sector kunnen blijven stimuleren en ondersteunen.

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

Bart Caron (Groen): Het is interessant voor studenten Politieke en Sociale Wetenschappen, of Landbouwwetenschappen, om de nuance in ons gesprek te analyseren. U merkt het: we zijn het eens met elkaar, maar er zijn nuances, of er zijn verbredingen, we leggen accentjes naar links of naar rechts. Ik ben ook absoluut voor innovatie en onderzoek, en ik erken de grote rol van ILVO. Maar laat ons ten gronde hopen dat we het in het kader van het nieuwe GLB inderdaad een extra duwtje kunnen geven. Collega's, laat het niet na om het in jullie partijprogramma's te schrijven voor de volgende verkiezingen. En voor wie straks mee onderhandelt: een half zinnetje in het regeerakkoord kan wonderen doen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Jelle Engelbosch aan Koen Van den Heuvel, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over het actieplan hardfruit – 904 (2018-2019)

VRAAG OM UITLEG van Els Robeyns aan Koen Van den Heuvel, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de uitvoering van het actieplan hardfruit en de erkenning als sector in nood – 948 (2018-2019)

Voorzitter: de heer Jos De Meyer

De voorzitter: De heer Engelbosch heeft het woord.

Jelle Engelbosch (N-VA): Minister, ik heb een vraag ingediend over het actieplan hardfruit, dat tot stand kwam in juli 2017 maar een moeilijke opstart kende. In november 2018 heb ik een actuele vraag gesteld aan de toenmalige minister, die toegaf dat dit inderdaad een doorstart moest maken.

Begin januari werd er blijkbaar opnieuw samengezeten met alle afgevaardigden uit de sector. Uit dat overleg is dan toch een consensus gekomen: diegenen die blijkbaar niet alle nodige inspanningen leverden, werden op het matje geroepen en hebben zich geëngageerd om dat actieplan hardfruit serieus te nemen.

De toenmalige minister heeft ook aangekondigd dat er nog een overleg zou zijn op Europees niveau met de Europese commissaris bevoegd voor Landbouw. Een belangrijk aspect daarbij is de nationale strategie die het kader vormt waarbinnen de Europese gemeenschappelijke marktordening voor groenten en fruit toegepast wordt in Vlaanderen. Deze strategie is aangepast, zodat de veilingen

vanaf dit jaar verplicht worden om meer in te zetten op producentgerichte acties. Daarbij kondigde de minister ook meer controle op de veilingen aan.

Ik heb in het verleden al vragen gesteld over dat verhaal van gmo en de macht of de onmacht van veilingen enerzijds en de individuele teler anderzijds. Daarom interesseert het me bijzonder te weten wat er eigenlijk uit dat overleg gekomen is, als dat al heeft plaatsgevonden. Wat kunt u daarover zeggen?

Is er een ommezwaai in het vooruitzicht naar producentgerichte acties van de veilingen? Wat houden die producentgerichte acties precies in? Betreft dat een lijst van acties waaruit veilingen kunnen kiezen, of moeten alle veilingen dezelfde acties uitvoeren? Kunt u me wat meer inlichtingen geven over wat er precies bedoeld wordt met die producentgerichte acties?

Is er ook gesproken over de Ruslandboycot? Wat is op dat vlak de actuele stand van zaken? Hebt u daar nog meer informatie over?

Wat het actieplan hardfruit zelf betreft: wat is daar de actuele stand van zaken? Hoe wordt dat verder gemonitord?

De voorzitter: Mevrouw Robeyns heeft het woord.

Els Robeyns (sp.a): Voorzitter, minister, ik sluit me graag aan bij wat collega Engelbosch al gezegd heeft.

We hebben het in deze commissie al meermaals gehad over de enorme problemen waarmee de Vlaamse fruitsector te maken heeft. De afgelopen vier jaren werden de fruittelers geconfronteerd met de ene tegenslag of ramp na de andere. Denk maar aan de Ruslandboycot, de windhoos in Zuid-Limburg, de nachtvorst en vorig jaar de droogte.

Bovendien, zoals collega Engelbosch al aanhaalde, zijn er ook wel wat tegenstrijdige belangen of staan de neuzen niet allemaal in dezelfde richting binnen de sector. Dat antwoordde uw voorganger al op een actuele vraag van een collega. Voor de veilingen primeert vooral de omzet wat de GMO-middelen (gemeenschappelijke marktordening) betreft, terwijl voor de telers vooral de prijs primeert. Die belangen liggen niet altijd in dezelfde lijn.

Er werd al verwezen naar het actieplan. Dat is een goed actieplan. Het bevat verschillende concrete punten rond drie pijlers: kwaliteit, rendabiliteit en onderzoek. Op termijn zal dit zijn vruchten afwerpen, als iedereen opnieuw de krachten bundelt.

Minister, de realiteit vandaag is echter dat de nood ontzettend hoog is. Heel wat bedrijven en fruittelers voeren vandaag een strijd op leven en dood. Zij hebben echt geen tijd meer om te wachten op resultaten van het actieplan, hoe goedbedoeld die acties ook zijn.

Ik heb hier allerlei cijfers. De realiteit is dat je vandaag voor een lading peren op de veiling aan de klok ongeveer 13 eurocent per kilo krijgt, terwijl de netto kost – dus nog niet geplukt, niet gesorteerd – 35 eurocent per kilo bedraagt. Bovendien kwam er afgelopen vrijdag een brief van de veiling aan de telers dat de kleine peren zelfs niet meer verpakt moeten worden, men zal proberen ze in palox te verkopen aan de industrie voor 0,02 euro per kilo. 0,02 euro per kilo, terwijl die telers wel degelijk, afgerond, 50 cent per kilo geïnvesteerd hebben. Ik ga er niet verder over uitweiden, maar er worden dus vandaag gigantische verliezen gedraaid. Er is veel tegenslag. Men moet opnieuw investeren, namelijk 5000 euro per hectare. Men heeft die middelen niet. Wat zien we gebeuren? Al die familiale bedrijven worden systematisch overgenomen door grote consortiums. En die

kleine familiale landbouwers wordt een soort van loonwerker. Maar ik en de sector maken ons daar grote zorgen over, wat de toekomst van de fruitteelt betreft en ook wat de eigenheid van onze streek betreft, want die consortiums hebben natuurlijk niet dezelfde voeling als de familiale landbouwer.

Het probleem oplossen is niet evident, dat zal ik zeker niet beweren. Er ligt een heel grote uitdaging om alle neuzen in dezelfde richting te krijgen zodat er op lange termijn werk kan worden gemaakt van de uitvoering van het actieplan. Ook zijn er wel wat uitdagingen weggelegd voor de nieuwe GMO-regeling. Misschien kan op korte termijn – dat is de concrete aanleiding van mijn vraag – een erkenning van de sector door Europa als sector in crisis enig soelaas bieden. Dat is natuurlijk geen structurele oplossing maar het zou wel wat ademruimte voor de banken kunnen geven. Daarnaast is er de droogte, die erkend is als ramp. Een versnelde uitbetaling zal daar misschien ook iets meer ruimte kunnen bieden.

Minister, bent u op de hoogte van de gigantische problemen waarmee de fruitsector momenteel te maken heeft? Wat is volgens u daarvan de oorzaak? Is er een verandering van de markt of van de kwaliteit van onze producten? Is er een gebrek aan afzetmarkten? Wat is de stand van zaken in het actieplan? Hoe ziet u in de toekomst de rol van de producentenorganisaties? In principe moeten die marktversterkend werken. Is dat vandaag nog zo of werken ze misschien marktversturend? Hoeveel procent van onze export gaat vandaag naar de nieuwe verre markten? Daar is toch veel op ingezet. Kan er een versnelde uitbetaling komen van de droogteschade? Gaat u een initiatief nemen om bij uw federale collega van Landbouw aan te dringen om de fruitsector door Europa te laten erkennen als sector in nood?

De voorzitter: Minister Van den Heuvel heeft het woord.

Minister Koen Van den Heuvel: Dank u wel, beste collega's uit onze mooiste gouv in Vlaanderen. Ik begrijp jullie vraag. We zijn ons er allemaal goed van bewust dat het moeilijke tijden zijn in de sector van het hardfruit. Dit is al een tijdje bezig. Daar heb ik absoluut veel begrip voor. We moeten proberen om daar met man en macht aan te werken. Ik ben heel blij dat jullie beiden zeggen dat er spijtig genoeg geen wonderoplossingen zijn. Dat moet ons echter niet weerhouden om over alle partijgrenzen heen de nodige inspanningen en incentives te geven om hiermee om te gaan.

Collega Robeyns heeft al een aantal cijfers genoemd van prijzen per kilo peren. Algemeen ligt de gemiddelde prijs voor appels dit jaar ongeveer 23 procent lager dan het gemiddelde van de afgelopen jaren. Voor peren is dat zelfs opgelopen tot 30 procent onder de gemiddelde prijs van de voorbije jaren. Dat is dus heel wat. Maar zoals we allemaal weten, geeft de prijs de verhouding weer tussen vraag en aanbod. 2018 was op Europees niveau een jaar met een grotere opbrengst dan normaal voor appels. De vraag naar onze traditionele rassen staat onder druk door verdringing door variëteiten die worden ingevoerd omdat ze in onze contreien minder geteeld kunnen worden, bijvoorbeeld de appelsoort Pink Lady.

Kortom, de problemen zijn er en blijven duren. Ik zal dit morgenvroeg aankaarten bij Europees commissaris Hogan. Wij hebben die vergadering voorbereid en zullen dat nog verder doen met de federale minister Ducarme, om naast de varkenspest ook de fruitsector te bespreken met commissaris Hogan. We bereiden die vergadering ook voor met mijn Waalse collega, minister Collin.

Mevrouw Robeyns, wij gaan absoluut de erkenning tot sector in crisis bepleiten. Dat is een beslissing die minister Ducarme zelf kan nemen, daar hoeft Europa geen go voor te geven. Het is een beslissing van de federale minister van Landbouw. We gaan dat absoluut vragen. We leven op goede hoop dat dat zal gebeuren, zodat er op die manier toch al een aantal versoepelingen kunnen komen.

Dat is de voorbije maanden ook gebeurd met betrekking tot de varkenssector. Ik ben hoopvol gestemd, maar het is niet mijn beslissing. De federale minister Ducarme kan de fruitsector als een sector in crisis erkennen. Daardoor kunnen dan een aantal versoepelingen worden aangebracht, onder meer met betrekking tot de betaling van de socialezekerheidsbijdragen. We zullen dat morgen absoluut bepleiten. Ik hoop dat de federale minister hierover een beslissing kan nemen.

Ik zal straks nog iets vertellen over het actieplan voor hard fruit en over Europees commissaris Hogan, maar ik wil eerst ingaan op een aantal opmerkingen over het gedrag en de houding van de producentenorganisaties.

Dat is natuurlijk een punt dat we in het oog houden, maar de veilingen zijn geen bedrijven die de oogst van fruittelers of landbouwers kopen. Het zijn coöperaties die door de landbouwers en de fruittelers zelf worden opgericht en aangestuurd. De vertegenwoordigers van de landbouwers en de fruittelers in de raden van de bestuur van deze telerscoöperaties beslissen mee over de strategie en over de acties die worden opgezet.

Zoals ook in de beste verenigingen het geval is, kan er een spanningsveld zijn tussen de belangen van de telersvereniging als rechtspersoon en de belangen van de individuele leden van de vereniging. Het is, zoals overal, natuurlijk een afweging. Het is de taak van de rad van bestuur om het juiste evenwicht te vinden tussen de diverse belangen van de vereniging en van de individuele leden. Als de leden vinden dat bepaalde acties moeten worden opgezet die hen rechtstreeks ten goede komen, komt het erop aan de raad van bestuur dat voorstel te laten behandelen en goedkeuren.

Wat de besteding van de Europese steun betreft, kan elke veiling autonoom kiezen uit een vastgestelde lijst van maatregelen die in onze nationale strategie zijn opgenomen. Het is niet zo dat iedereen dezelfde maatregelen moet nemen. Het Departement Landbouw en Visserij zal vanaf dit jaar meer controles uitvoeren op de besluitvorming in de raden van bestuur. De veilingen zullen moeten kunnen aantonen dat ze hun leden, de landbouwers en de fruittelers, voldoende informeren over de besteding van de Europese steun. We drijven die controles een beetje op.

Ik denk dat we sterk moeten geloven in de coöperatieve samenwerking door middel van producentenorganisaties. Bij de aanvang kan een ondernemer solo misschien sneller en pragmatischer handelen, maar samen geraken ze finaal verder. Op termijn gezien, is dit beter. Indien ze niet zouden bestaan, zouden de individuele telers gegarandeerd door de afnemers uit elkaar worden gespeeld. De producentenorganisaties zijn een instrument om de machtsverhoudingen in de keten evenwichtiger te houden.

In de groenten- en fruitsector bestaan ze al jaren. In andere sectoren, zoals de sector van het varkens- en rundsvlees, hebben we ze de voorbije maanden en jaren ook zien ontstaan, net omdat de meerwaarde ervan wordt ingezien. Er is overleg met de varkenssector geweest. De taskforce heeft uitgewezen dat we de producentenorganisaties in heel de keten moeten versterken. Bovendien staat het iedere landbouwer natuurlijk vrij zich al dan niet bij een producentenorganisatie aan te sluiten.

De export naar Rusland is natuurlijk een probleem dat voor de fruitsector een heel grote impact had. Tot nader order houdt Rusland nog steeds vast aan het importembargo. Uiteraard betreuren wij deze patstelling. Het gaat om een beslissing waar alleen de Russische autoriteiten zelf op kunnen terugkomen. De eerste jaren na de afkondiging van dat embargo werden er vanuit de Europese Unie uitzonderlijke crisismiddelen ter beschikking gesteld, onder meer voor marktinterventie, maar die regeling is ondertussen afgelopen.

Voor de export van appels is er intussen een succesvolle poging geweest tot export naar India, in de jaren 2016 en 2017. In 2017 ging bijna 9 procent van onze export naar derde landen. Naast India werd ook Vietnam bereikt. Maar door een tegenvallende oogst in het vorige seizoen waren er tijdelijk geen appels beschikbaar voor export, en is ons exporttaandeel naar India opnieuw afgenomen, waardoor in 2018 slechts 3,7 procent van onze export naar derde landen ging. Dit is dus niet te wijten aan een gebrek aan inspanningen, maar aan een tijdelijk te beperkt aanbod.

Inzake export gaan de peren voornamelijk naar de buurlanden en naar de lidstaten in Oost-Europa. Wat het actieplan hardfruit betreft, verwijs ik graag naar een stand van zaken die op 23 januari in deze commissie gegeven werd.

De sector heeft intussen ook samengezeten rond kwaliteitsnormering, en er zijn een aantal pistes waarover men zich beraadt. Alle actoren uit de sector waren hierbij aanwezig. In de loop van april is er ook nog verder overleg gepland tussen de sector en mijn administratie.

Het actieplan hardfruit is dus, zoals collega Engelbosch gezegd heeft, gestart in 2017. Zoals jullie weten, werkt het rond rendabiliteit, kwaliteit en onderzoek. Naast de jaarlijkse subsidies, is er door Vlaanderen ook extra geïnvesteerd met de GMO-steun van 50 à 60 miljoen euro. 58 procent van die steun gaat naar productkwaliteit en afzetbevordering.

Op 23 januari is er dus die stand van zaken geweest, de voorbij weken zijn er nog verschillende overlegvergaderingen geweest, en binnen enkele weken plannen we een verder overleg met de sector. Ik zal binnen drie weken ook een bezoek brengen aan Proefcentrum Fruitteelt vzw (pcfruit) en aan de fruitstreek in Zuid-Limburg. Ik hoop dan ook de resultaten van verschillende lopende onderzoeksprojecten in de praktijk te kunnen bekijken.

Tot slot, in verband met de schadevergoedingen rond de droogteramp van vorig jaar, zijn alle aanvragen eind februari ingediend, en is de dossierbehandeling inmiddels opgestart. De eerste dossiers zullen in de loop van juni betaald kunnen worden, wat dus in vergelijking met andere dossiers een relatief snelle doorlooptijd is. Nadien volgt er maandelijks een nieuwe serie betalingen, in functie van de afgewerkte dossiers. Daar dringen we dus ook aan om de doorlooptijd zo kort mogelijk te houden en die schadevergoedingen op een snelle manier uit te betalen.

De voorzitter: De heer Engelbosch heeft het woord.

Jelle Engelbosch (N-VA): Minister, dank u voor uw uitgebreid antwoord. Er zijn een aantal zaken waar ik toch wel verheugd over ben. Toevallig vindt het Europese overleg morgenvroeg plaats, dus is het wel nuttig dat wij vandaag deze vraag stellen, om u toch nog eens mee te geven hoe dringend het probleem is, dat u weet dat de sector echt wel in crisis is. Collega Robeyns heeft de cijfers aangehaald. Ik denk dat het duidelijk is dat er echt een pleidooi voor de fruitsector gehouden moet worden. Ik hoop dus dat u dat zeker meeneemt in de gesprekken.

Ik wil u toch nog even updaten over het verhaal van vandaag. Het verontrust mij een beetje, wat ik u hoor zeggen. Ik heb vorig jaar met uw voorganger, minister Schauvliege, een discussie gehad over de producentenorganisaties.

Eigenlijk brengt u een beetje hetzelfde verhaal als uw voorganger. Ik vind het jammer dat u zegt dat de producentenorganisaties – in theorie klopt dat wel – de telers zelf zijn. De raad van bestuur is samengesteld door landbouwers, maar als u naar Haspengouw komt, nodig ik u toch eens uit om met individuele telers te

spreken. Dan is het verhaal toch wat genuanceerder. Dan mag u dat niet zo zwart-wit zien alsof de producentenorganisaties en de veilingen de telers zijn en daarmee is de kous af. Als nieuwe minister moet er toch veel genuanceerd worden, zodat u op de hoogte bent van hoe het vandaag eigenlijk zit.

U weet dat voor de prijzen van de appels en peren vandaag het kloksysteem nog steeds wordt gebruikt. Om het oneerbiedig te zeggen, het is de overschot van het fruit dat op de klok komt in de veiling. De goede producten worden op voorhand verkocht. Vaak is dat al geregeld. Dus wat komt er nog op de klok? Dat zijn de minderwaardige producten. Maar het is wel de prijs van die klok, die voor de retailers de norm is voor de prijs van hun product. De goede producten zijn dus ook aan die prijs. Er zit dus een enorme fout in dat systeem en dat moeten dringend worden herbekeken. Dus ja, heel het systeem van de veilingen moet worden herbekeken, en zeker ook de middelen vanuit de gemeenschappelijke marktordening die eigenlijk naar de landbouwers zouden moeten gaan.

Ik ben blij dat hier van elke partij iemand aanwezig is. Wie er ook deel uitmaakt van de volgende regering, wat ons betreft moet in het volgende regeerakkoord zeker een hoofdstuk staan over de middelen voor de landbouwers, voor de fruitteelt. Ik zie dat in Haspengouw heel wat telers met hart en ziel hun fruit produceren, maar vandaag zien ze hun bedrijven opgekocht worden door de investeringsgroepen die geen voeling of affiniteit hebben met fruit.

Het zijn eigenlijk de landbouwbanken die blijkbaar investeringsgroepen brieven over landbouwers die het momenteel moeilijk hebben en de landbouworganisaties laten dat zomaar begaan. Dan ben ik heel verontrust over hoe het met onze fruitsector eigenlijk verder moet. Dat klopt niet. Er moeten aanpassingen gebeuren en daar hebben ook de landbouworganisaties hun verantwoordelijkheid in te nemen om te zorgen dat die zaken stoppen. Het zijn de banken en de notarissen die vandaag blijkbaar ook een rol spelen, en de individuele landbouwer staat erbij en kijkt ernaar.

Minister, ik ben blij dat het hardfruit wordt gemonitord. Het is nuttig dat dat blijvend wordt opgevolgd. Ik weet niet of dit alles zal oplossen. U zegt dat u geen wonderoplossingen hebt, en dat is ook zo, er zijn geen wonderoplossingen, maar het is wel heel belangrijk dat iedereen weet dat het niet vijf voor twaalf, maar vijf na twaalf is voor de fruitsector. Het is zeer belangrijk dat alle partijen in de volgende legislatuur allemaal een tandje bij steken.

De voorzitter: Mevrouw Robeyns heeft het woord.

Els Robeyns (sp.a): Minister, dank u voor uw uitgebreide antwoord. Ik heb de indruk dat u toch wel overtuigd bent van de ernst van de problemen in de fruitsector. Zelf heb ik ook gezegd dat het niet eenvoudig op te lossen is. Het is alleszins positief dat u morgen bij de Europese commissaris en bij de federale minister zult aandringen om de sector te laten erkennen als sector in crisis. Wat op dit moment voor de varkenssector nodig is, is dat zeker ook voor de fruitsector. Er is natuurlijk geen structurele oplossing, maar misschien kan dit wel wat ademruimte bieden.

Minister, de uitbetalingen door de droogte moeten zo snel mogelijk gebeuren. Ik heb begrepen dat u die boodschap ook steunt. Het is positief dat dat zal gebeuren. Ik hoor u zeggen dat de prijs van de appels met 23 procent is gedaald, en van de peren met 30 procent ten opzichte van de voorbije jaren. Ik vraag u: hoe komt dat? Wat is er volgens u als minister van Landbouw de oorzaak van waarom die prijzen ineens zoveel lager liggen? Is het de kwaliteit, is het het systeem van prijsvorming? U zegt dat het de marktwerking is, vraag en aanbod. Mijn aanvoelen is dat er iets mis is met de marktwerking, dat er iets fundamenteel scheefgetrokken is.

Ik ben heel erg voorstander van coöperaties, maar het is wel erg dat op dit moment de machtsverhouding niet meer in evenwicht is, waardoor de coöperatie – het spijt me heel erg dat ik het zo moet zeggen – marktverstoring werkt. Dat heeft te maken met de prijsvorming, dat heeft te maken met de klok. Het fruit van goede kwaliteit komt niet aan de klok. Het minderwaardige fruit bepaalt de prijs en de norm voor het fruit in heel Europa, ook dat van goede kwaliteit.

Als we dat laten gebeuren en dat monopolie laten blijven bestaan, dan houden wij met Europese subsidies in stand dat een hele familiale sector kapotgemaakt wordt. Ik kan het niet duidelijker benadrukken. Ik ben heel blij dat u naar Zuid-Limburg komt. Ik hoop dat u daar ook met de fruittelers zelf gaat spreken en niet alleen met de mensen van pcfruit. Zij gaan het u zeker heel goed kunnen uitleggen. Ze hebben het mij alleszins heel duidelijk gemaakt. Er is echt iets mis.

Wat betreft de GMO-middelen voor 2020, moeten we ook ophouden om het monopolie in stand te houden. Europa zegt dat coöperaties kunnen vanaf vijf telers. In Vlaanderen moeten er veertig telers zijn en 5 miljoen euro omzet. Dan maken we het gewoon onmogelijk voor kleinere telers om zich te groeperen. Dat maakt dat we een monopolie versterken, terwijl we eigenlijk concurrentie nodig hebben. Als er concurrentie is, dan wordt de individuele fruitteler en landbouwer er beter van en wordt uiteindelijk iedereen er beter van.

Ik wil positief eindigen, maar ik wil u toch deze bezorgdheid meegeven: zorg ervoor dat morgen die sector door uw federale collega wordt erkend als sector in crisis, maar ik ben ervan overtuigd dat u dat zult doen.

De voorzitter: De heer De Croo heeft het woord.

Herman De Croo (Open Vld): Voorzitter, dit debat toont aan hoe nuttig het is geweest om deze commissie zelfstandig op te richten nadat ze gedurende jaren en jaren ingelijfd was in een andere structuur van het Vlaams Parlement. Het is een goed debat geweest dat ook de diepe elementen van wat er gebeurt en wat er zou moeten gebeuren aangesneden heeft. Ik profiteer van deze laatste mogelijkheid in deze commissie om te zeggen dat ik heel veel waardering heb voor onze voorzitter, voor het geheel van de debatten die we hebben gehad, ook voor de twee opeenvolgende collega's van het departement en voor de verplaatsingen die wij deden. Ik heb mij hier goed gevoeld in deze commissie, ofschoon, minister, deze vijf jaar hier maar 10 procent van mijn parlementair werk waren. Vorige zondag was ik 51 jaar parlements lid.

Terugkomende tot het debat: het is juist dat er een verschuiving gebeurt in de manier waarop wij tuinbouw en landbouw beoefenen. Het is evident dat die sectoren belangstelling opwekken bij andere investeerders en niet voor de klassieke investeringen die velen onder ons hebben gedaan. Ikzelf heb geaarzeld om nog een vernieuwingsaanplant te doen van perelaars. Ik heb het deze winter dan toch gedaan omdat men moet doorbijten. Men breekt zijn schuur niet af omdat er een oogst mislukt. De structurele aangelegenheden zijn van belang.

Ik steun u wat betreft uw demarche bij uw federale collega van Landbouw en uw collega van het Waalse Gewest om de situatie die we kennen aan te snijden. Een week of drie geleden was ik in Bakoe in Azerbeidzjan, voor iets helemaal anders. Ik heb daar ook kunnen praten met mensen uit Armenië en Georgië, leveranciers van fruit en groenten aan de belangrijke metropolen Moskou en Sint-Petersburg. Zelfs indien wij van tijd tot tijd accommodaties hebben gevonden om nog – als ik het zo mag zeggen, niet luidop – fruit naar Rusland te laten afvloeien, is er toch een structurele belangrijkheid, namelijk dat de sector te klein of politiek-economisch te zwak is om een soort kiezelsteen te vormen om beslissingen die genomen zijn om andere redenen, in verandering te brengen.

Wat betreft de veiling, beaam ik de twee standpunten van onze collega's Engelbosch en Robeyns. Als men dat van dichtbij bekijkt, moet men opletten dat men in dezen geen tegenstrijdige belangen teweegbrengt, die theoretisch dezelfde zijn maar de facto niet. Ik denk dat u daar voldoende informatie over hebt verzameld en nog zult verzamelen om misschien in voorkomend geval arbitrerend tussen te komen, onder meer door de toelating of de verbodsbepalingen van de korte keten die door de veilingen wordt tegengehouden, wanneer de producent zelf met een kans op een betere prijs zijn producten rechtstreeks aan de man of aan de vrouw kan brengen. Ik denk dat we dat moeten steunen en ontwikkelen, al was het maar om een klein begin van tegengewicht uit te bouwen.

Minister, de fytosanitaire begeleiding van de nieuwe uitvoermarkten die we opzoeken, ligt bij de federale minister. Die moet de aanmoediging tot het vinden van nieuwe markten coördineren en dat moet goed worden omringd door het Federaal Agentschap voor de veiligheid van de voedselketen (FAVV) dat onder zijn bevoegdheid valt.

Minister, ik steun uw benadering om de sector als een sector in crisis te beschouwen. Ik ken de daling van de prijzen. Als aan deze situatie niet wordt verholpen, kan het een kantelmoment worden. Zoals alles wat als een vliegwiel begint te draaien, is dat niet meer te stoppen. Met de steun van de hele commissie wil ik u aanmoedigen om daarop aan te dringen.

In de land- en tuinbouw zijn we altijd gebonden aan omstandigheden waarover we geen zeggenschap hebben. Alles wat we kunnen doen om te begeleiden, helpen, aanmoedigen en waar het kan, verzachten, moeten we doen met de hoop op een toekomst voor de fruittelers.

De voorzitter: De heer Dochy heeft het woord.

Bart Dochy (CD&V): Ik dank de twee vraagstellers voor hun opvolgingsvragen over deze toch wel belangrijke aangelegenheid. Ik begrijp de fruittelers die op het financiële vlak het water tot aan de lippen hebben maar al te goed. Ze horen dat er wel wordt gewerkt aan oplossingen, maar er zijn vandaag geen oplossingen en dat is natuurlijk bijzonder frustrerend. Er is vandaag geen antwoord op het probleem, namelijk de rendabiliteit van de bedrijven die in het slop zit. Die mensen kunnen dat niet blijven volhouden, maar, minister, u doet uw best. Met een kamerbrede steun proberen we hier tot oplossingen te komen op een wat langere termijn, maar dat brengt natuurlijk geen soelaas voor de mensen die vandaag in de problemen zitten.

Daarom wil ik heel uitdrukkelijk de vraag van collega Robeyns ondersteunen voor de erkenning van de fruitsector als sector in crisis. Minister, wilt u daar expliciet op aandringen? Ik kan me niet voorstellen dat minister Ducarme, met de steun van collega De Croo, niet zou ingaan op deze vraag. Het is heel belangrijk dat u dit meeneemt en uitdrukkelijk naar voren brengt.

Ik vind het nog altijd hemeltergend dat de sector en de individuele landbouwers dermate getroffen zijn door geopolitieke aangelegenheden. Dat hebben we hier ook in andere dossiers gehad, de Ruslandboycot. Het is toch onverantwoord dat Europa daar zijn verantwoordelijkheid niet in neemt. Mensen worden individueel getroffen door geopolitieke keuzes. Zelfs Europa is misschien een te kleine schaal in de kwestie Rusland versus de Verenigde Staten.

Dat leidt dus tot onheuse, onwerkelijke situaties voor onze bedrijven en dat is toch niet te verantwoorden. Minister, wilt u de commissaris die duidelijke boodschap overbrengen, dat Europa wordt verwacht zijn verantwoordelijkheid te nemen?

De coöperaties dan, beste collega's. Indertijd hebben we een buitenlandse reis gemaakt naar Nederland en daar waren we op bezoek bij een bestuurder van

FrieslandCampina. Toen collega Caron een kritische vraag stelde over de coöperatie FrieslandCampina, antwoordde hij: de coöperatie, dat ben ik. Ik herhaal dat hier omdat het de mentaliteit onderstreept. Dat is eigenlijk de goede ingesteldheid. De landbouwer moet zich thuis voelen in de coöperatie. Dus moet de coöperatie de landbouwer zijn, en de landbouwer moet de coöperatie zijn. Wanneer dat niet zo is, dan is er een probleem.

Minister, u bent natuurlijk niet bij machte om daar zomaar op in te grijpen, maar u moet toch de boodschap brengen dat er meer samenwerking moet zijn tussen de landbouwers.

Als we hier reglementeringen maken over brancheorganisaties en over allerlei samenwerkingen tussen landbouwers binnen de keten, dan zal dat enkel succesvol zijn in de mate dat iedereen samenwerkt en dat er vertrouwen is tussen de partners. Als dat vertrouwen er niet is, moet er een middel worden gevonden om dat te herstellen. Dat kunnen we misschien niet doen vanuit het parlement, maar wel in het veld. Minister, ook u kunt daar een belangrijke rol in spelen door de mensen en de partners samen te brengen.

Wanneer ik hoor, ook van de telers hier op de laatste rij, dat er op een bepaald moment wordt vastgesteld dat enkel de producten van mindere kwaliteit op de veiling komen en via de klok worden verkocht, dan kan ik daar twee zaken over zeggen. Eén: de klok is misschien niet meer het goede middel om te verkopen. Twee: waar is de rest van de producten naartoe? Waarom brengen de landbouwers niet alle producten naar de veiling en de klok?

Dat zal een reden hebben. Het zal een proces zijn dat is gegroeid, en vermoedelijk is er een gebrek aan vertrouwen. Het is gigantisch belangrijk dat het vertrouwen kan worden hersteld in functie van het promoten van samenwerking in coöperaties, die belangrijk zijn om de marktpositie als individuele landbouwer mee te helpen verdedigen.

Collega Robeyns, er kan inderdaad worden gediscussieerd over de hoegrootheid die je nodig hebt om Europese steun te krijgen, maar in de filosofie van het product samen te brengen, is het logisch dat je een zeker volume moet hebben om te kunnen wegen op de markt. Dat betekent niet dat iemand die een andere weg kiest, ook een andere ondersteuning kan krijgen, maar dat is dan niet via dat mechanisme.

Het is cruciaal om in de toekomst tot oplossingen te komen. Het vertrouwen tussen de fruitteiler en de coöperatie moet dringend worden hersteld. Dat is een opdracht voor de fruitteilers, het is een opdracht voor de coöperatie zelf en het is misschien ook een opdracht voor de minister om als intermediair op te treden en eens aan de boom te schudden zodat men tot een betere samenwerking en tot vertrouwen kan komen.

Minister, in maart is in het Europees Parlement een Europese richtlijn voor oneerlijke handelspraktijken goedgekeurd. Er wordt verwacht dat de federale overheid dat implementeert naar Belgische regelgeving. Hoever staat het daarmee? Kunt u contact nemen met de verantwoordelijke minister Peeters om daar heel snel werk van te maken? De implementatie van die richtlijn kan ook in deze problematiek een belangrijke rol spelen.

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

Bart Caron (Groen): Minister, ik wil u en de vraagstellers graag ondersteunen en bijtreden in deze problematiek. Het is een merkwaardige situatie dat er hier grenzen aan de marktwerking worden ontdekt. Het gaat misschien over manipulatie van de markt. Als we een marktwerking willen hebben in een sector en als we daarin geloven – in deze zaak geloof ik daarin –, dan moet die ook eerlijk en

correct gebeuren. Er moeten faire regels kunnen spelen in de markt. Ik heb de indruk dat sommige coöperaties – om niet diegenen te noemen waar het over gaat – de markt zelf manipuleren. Misschien is dat fout, misschien is het juist.

Mijnheer Dochy, u hebt helemaal gelijk als u het hebt over de coöperatieën. Een coöperatieve moet een echte coöperatieve zijn. Dat is een samenwerkingsverband van ons. Wij moeten ons daarmee identificeren, en het moet van ons zijn, zowel in mentaal als in zakelijk-financieel opzicht.

Daar zijn lijnen doorgeknipt en verdwenen, en dat is onaanvaardbaar. Misschien moeten we daar eens over nadenken, vooral nu met de hervorming van de vennootschapswetgeving op het federale vlak. Misschien is dat ook een gelegenheid om even te onderzoeken of daarop kan worden ingegrepen. Minister, deze hint wil ik u toch meegeven.

Het is eigenlijk ook een principiële debat aan het worden over wat we noemen 'het familiaal landbouwbedrijf' – neen, ik corrigeer: het onafhankelijk landbouwbedrijf. Van welke rechtsvorm het ook is, dat maakt op zich niet uit. De fruittelers die financieel onder druk komen te staan, dreigen te verdwijnen als onafhankelijk bedrijf. Dat zien we ook in andere delen van de landbouw gebeuren. Dit stelt het debat op scherp over wat een onafhankelijk landbouwbedrijf is.

Ik wil hardop zeggen dat ik daar een pleitbezorger van ben.

Tot slot is het cru te moeten vaststellen dat de Vlaamse landbouwers, de varkenshouders en de fruittelers, moeten helpen om de Krim terug aan Oekraïne te geven. Wie daarover doordenkt, moet wel cynisch worden over de politiek. Daar gaat het om. Alsof we dat op die manier zullen realiseren. Indien de Europese Commissie dergelijke beslissingen neemt, moet ze daar ook binnen de EU de prijs voor betalen. Daarenboven weten we dat we dit oorlogje ook op internationaal vlak niet zullen winnen. Jammer genoeg gaan ondertussen veel bedrijven eraan.

Jos De Meyer (CD&V): Ik wil me kort bij deze zeer interessante gedachtewisseling aansluiten. Zoals daarnet is gezegd, is het voor sommige bedrijven in de hardfruitsector geen vijf voor, maar vijf over twaalf.

Minister, het valt me op dat u zich op korte bijzonder goed hebt ingewerkt in de hele problematiek van de land- en tuinbouwsector. Uw interventies ten aanzien van de Europese Commissie en van de Federale Regering zijn van uitzonderlijk belang. Het resultaat van die beslissingen is uiteraard essentieel voor de sector. Ik zeg dat niet enkel vandaag, want ik heb dat de voorbije jaren meermaals gezegd. Voor de sector verandert dit niets op korte termijn, maar op lange termijn moeten we durven nadenken over de wijze waarop de fruitsector structureel moet evolueren om crisisbestendiger te worden. Dat wordt een opdracht voor na de vorming van de nieuwe Vlaamse Regering. De Vlaamse Regering moet hier, met steun van de commissie Landbouw en in overleg met de sector, verder over nadenken.

Het is bijzonder goed dat u tijd maakt om naar Zuid-Limburg te gaan, want dat is voor de fruitsector de belangrijkste streek. Indien u nog tijd zou hebben, wil ik ook graag uitnodigen in het Waasland, waar er ook een belangrijke fruitsector is.

Mijnheer De Croo, ik dank u voor uw charmante en vriendelijke woorden, maar het heeft me een beetje verrast dat u eraan denkt te stoppen. Ik heb altijd gedacht dat u politiek onsterfelijk bent.

De voorzitter: Minister Van den Heuvel heeft het woord.

Minister Koen Van den Heuvel: Dit is een interessante gedachtewisseling over de fruitsector. Het is goed dat dit in deze commissie wordt besproken en ik denk

dat over alle partijgrenzen heen dezelfde boodschap sterk weerklinkt. Er moet actie worden ondernomen, maar we weten, spijtig genoeg, dat we dit niet met een vingerring kunnen oplossen. Ik zal nog even een paar zaken overlopen.

We zullen proberen de schadevergoedingen op zeer korte termijn in orde te brengen, zodat de doorlooptijd heel kort wordt. In vergelijking met het verleden spreken we nu over een heel korte doorlooptijd. Dat is een goede zaak.

Wat de sector in crisis betreft, heb ik al verklaard dat ik morgen zal proberen federaal minister Ducarme te overtuigen. Dat zou op korte termijn leiden tot versoepelingen met betrekking tot de betaling van de socialezekerheidsbijdragen. Dit is natuurlijk geen structurele oplossing, maar het kan op tijdelijk enige soelaas bieden.

Wat de Europese steun betreft, is het heel duidelijk. Ik zie morgen Europees commissaris Hogan. Ik heb mijn voorbereiding bij me. We zullen, samen met de Federale Regering en de Waalse Regering, een aantal elementen voorstellen die we bij de Europese Commissie willen aankaarten. Dat gaat van een dashboard voor peren tot de ondersteuning van export en de exportpromotie om de verzameling van informatie en kennis door een marktobservatorium te stimuleren.

Ook dat zijn geen wonderoplossingen, maar het vormt een fundament om een goed beleid ten aanzien van de fruitsector te versterken. Natuurlijk is er ook de uitdaging om de GMO-steun verder op te volgen.

Wat het eigen actieplan hardfruit betreft, denk ik dat het belangrijk is de vinger aan de pols te houden en kort op de bal te spelen.

Ik heb de elementen opgesomd. We hebben de voorbije weken nauw overlegd. Eind april 2019 zal ik Zuid-Limburg bezoeken. Ik zal vragen om, naast de producentenorganisatie pcfruit, ook individuele telers te zien. Ik heb de boodschap gehoord in verband met het evenwicht en de coöperaties, waarover daarnet verschillende personen hebben gesproken. Ik ben absoluut bereid te proberen dat juiste evenwicht te zoeken. Ik denk dat coöperaties een krachtig instrument vormen indien dit op de juiste manier wordt toegepast en door alle spelers op de juiste manier wordt benaderd. Ik wil me hiervoor engageren. Ik probeer te bemiddelen, maar op dat vlak zijn de acties van een regering of van een minister relatief beperkt. We kunnen pleiten en mediëren, maar uiteindelijk moeten de producentenorganisaties zelf actie ondernemen. Zoals ik al heb gezegd, zullen er meer controles op de marktwerking komen. We zullen proberen een zeer proactief beleid te voeren en mensen samen te brengen om na te gaan waar er moet worden geredigeerd, zodat iedereen zich goed in zijn vel voelt.

De voorzitter: De heer Engelbosch heeft het woord.

Jelle Engelbosch (N-VA): Ik ben eigenlijk heel blij met deze gedachtewisseling in de commissie. Ik heb enkele maanden geleden een pittige discussie met de toenmalige minister gehad over het systeem van de veilingen. Toen was het nog een zwart-witverhaal en zou ik hebben overdreven. Nu merk ik dat de geesten zijn gerijpt en dat iedereen hier van mening is dat dit eens opnieuw moet worden bekeken. De telers moeten zich kunnen vereenzelvigen met hun producentenorganisatie. Ik ben zeer blij dat we op dat vlak op korte termijn een evolutie hebben doorgemaakt.

Minister, ik wil nog een laatste voorbeeld aanhalen dat u misschien kunt aanhalen tijdens uw gesprek met minister Ducarme en misschien zelfs met de Europese commissaris. Het gaat om de spuitproducten. Waarom moet een Vlaamse teler zijn spuitproducten significant duurder aankopen dan in Oost-Europese landen? Het gaat om exact dezelfde producten, maar blijkbaar wordt hier en daar voor

een aanpassing met een milligram gezorgd. Hierdoor is een andere normering van toepassing en moet daar de 'B' van België opstaan. Pas dan mag het product hier worden gebruikt, waardoor het enorm veel duurder is. Dat is je reinste concurrentievervalsing binnen de EU. Hierdoor moeten onze telers duurder produceren en zijn de productiekosten voor fruit duurder dan in Oost-Europa.

Dat zijn essentiële punten. Wat we hier doen en wat hier is gezegd, is allemaal nodig en nuttig, maar die essentiële zaken moeten veranderen om onze fruitsector in de EU concurrentieel te maken. Ik hoop dat u hiermee rekening zult houden tijdens uw verdere gesprekken.

Tot slot ben ik heel blij dat u naar Haspengouw zult afzakken. Ik nodig u graag uit om tijdens uw tocht zeker de Bloesembar in Sint-Truiden, heel dicht bij pcfruit gelegen, te bezoeken.

Minister Koen Van den Heuvel: Ik ben daar vorig jaar al geweest. Ik ben toen naar Velm gereden.

Jelle Engelbosch (N-VA): Minister, dan nodig ik u graag uit om een fietstocht door ons dorp te maken. Ik hoop u daar te zien en ik hoop u ook bij de individuele telers te zien. *(Opmerkingen van minister Koen Van den Heuvel)*

De voorzitter: Mevrouw Robeyns heeft het woord.

Els Robeyns (sp.a): Minister, ik vind het fantastisch tijdens de laatste commissievergadering een dergelijke unanimititeit te horen. Ik ben uiteraard blij dat u naar Zuid-Limburg komt. U moet mij daar niet zien, want u moet vooral de fruittelers zien. Ik ben zeer blij dat u die boodschap hebt begrepen. Ik ben positief en ik hoop dat de lijn zal worden doorgetrokken. Het is natuurlijk een goede zaak dat we hier allemaal plots het licht zien. Het is vijf na twaalf en iedereen zit nu plots unaniem op dezelfde lijn.

De erkenning als sector in crisis is geen enkel probleem. Elke partij is voor en dat komt, normaal gezien, morgen sowieso in orde.

Ik stel me nog wat vragen bij die exportmarkten. U hebt net verklaard dat de export vanwege het aanbod slechts 3,7 procent bedraagt. Ik ben daar niet helemaal van overtuigd. Ik denk dat er nog wat werk aan de winkel is.

Ik weet dat u niet alles kunt doen, maar u kunt wel bemiddelen om iedereen terug op dezelfde lijn te krijgen. Dat is vooral de boodschap.

Die controles over de besteding van de GMO-middelen vind ik ook heel positief, want ik denk dat die nodig zijn. Het is scheefgetrokken. Dat is gewoon de realiteit. We moeten allemaal samen, de sector, de coöperaties en de politiek, de krachten bundelen zodat er weer een evenwicht is en zodat niet alleen de coöperaties, maar ook de fruittelers zelf iets overhouden van de Europese middelen, dat in se belastinggeld is.

Wat dat systeem met die prijsvorming betreft, leg uw oor daarover te luister bij de fruitteler en probeer met wat gezond boerenverstand tot een oplossing te komen. We zijn altijd bezig over fair trade, maar dat moet ook voor onze fruittelers gelden.

Wij staan driehonderd procent achter u en wij kijken uit naar de verdere stappen die u zult nemen.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Jos De Meyer aan Koen Van den Heuvel, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over het advies van de Strategische Adviesraad voor Landbouw en Visserij (SALV) aan het Departement MOW inzake het voorontwerp van voorkeursbesluit voor het complex project 'Realisatie extra containerbehandelingscapaciteit havengebied Antwerpen' (CP ECA) – 901 (2018-2019)

Voorzitter: de heer Bart Dochy

De voorzitter: We zijn aanbeland bij de voorlaatste vraag van de heer De Meyer in de commissie Landbouw. Ik ben dan ook vereerd om voorzitter te zijn terwijl de heer De Meyer zijn laatste vragen stelt.

De heer De Meyer heeft het woord.

Jos De Meyer (CD&V): Op 7 februari 2019 adviseerde de Strategische Adviesraad Landbouw-Visserij (SALV) het Departement Mobiliteit en Openbare Werken naar aanleiding van het Complex Project Extra Containercapaciteit Antwerpen (CP ECA). De adviesraad formuleerde vier krachtlijnen, die ik kort samenvat.

Vooreerst is er nog steeds geen duidelijke afstemming met het geheel van de toekomstige havenontwikkeling. Daarnaast betreurt de SALV de aanzienlijke inname van open ruimte. Ze stelt voor om de noodzakelijke compensaties uit te voeren en dat op de manier die de regelgeving voorschrijft. Ze stelt eveneens voor om de impact op de getroffen landbouwbedrijven te milderen met correcte flankerende maatregelen. De Vlaamse Regering zou hierover nog deze legislatuur een beslissing nemen.

Minister, onderschrijft u dit advies?

Kunt u de effecten van de aanzienlijke inname van landbouwgronden milderen?

Welke flankerende maatregelen zullen voor de landbouwsector worden voorzien?

De polderbewoners en de landbouwsector wensen ten slotte rechtszekerheid, zodat zij kunnen anticiperen op de ontwikkelingen op de middellange termijn. Hoe zal de Vlaamse Regering werk maken van de afstemming tussen de verschillende havenontwikkelingen en eventuele natuurcompensaties?

Ik weet uiteraard dat dit dossier ten gronde een dossier is van de minister van Mobiliteit, maar uiteraard bent u als minister van Landbouw en Omgeving zeer nauw bij dit dossier betrokken. Vandaar stel ik u ook deze vraag.

De voorzitter: Minister Van den Heuvel heeft het woord.

Minister Koen Van den Heuvel: Mijnheer De Meyer, bedankt voor deze voorlaatste vraag in uw goedgevulde parlementaire carrière. Ik heb net gezien dat u nog een verrassing hebt, want u sluit uw parlementaire carrière af met een actuele vraag. Het is een zeer kritische vraag aan de Vlaamse minister van Landbouw, mezelf, dus dat zal een fantastische bekroning zijn van uw carrière. *(Opmerkingen van Jos De Meyer)*

Ik dank u voor uw vraag rond dit heel delicate, maar ook heel belangrijke dossier voor zowel de landbouwsector als de haven van Antwerpen.

Wat uw deelvraag over de SALV betreft, moeten we zeggen dat dit een delicate evenwichtsoefening is. Daar moeten we niet flauw over doen. Een duidelijke afstemming tussen alle ruimtelijke processen in het Antwerpse havengebied is essentieel. De realisatie van extra containerbehandelingscapaciteit is natuurlijk

maar een van de vele initiatieven hier. Dat zorgt ook voor een grote druk op onder meer de landbouwsector. De uitdaging is dus om het juiste evenwicht te vinden tussen de verschillende belangen.

Uw tweede en derde deelvraag neem ik samen. De inname van landbouwgronden brengt heel wat teweeg op het terrein. Naast de bedrijfseconomische impact is er natuurlijk ook een individuele, emotionele impact. Dat mogen we zeker niet vergeten. Gronden die vaak al generaties lang door eenzelfde familie worden bewerkt, ziet niemand graag verdwijnen. De effecten van inname van landbouwgronden kunnen en moeten dus worden gemilderd. Dat is toch wel een duidelijk standpunt.

Belangrijk hierbij is dat er een flankerend beleid op maat van de individuele land- en tuinbouwer moet komen. Door het opstellen van een landbouweffectenrapport kan de individuele landbouwer aangeven hoe het flankerend beleid uitgewerkt moet worden om de impact te minimaliseren. Maatregelen op voorhand uitsluiten is niet zinvol. Maatwerk is hier absoluut de aangewezen weg.

Wat uw laatste deelvraag betreft, wil ik meegeven dat de verzuchting van de polderbewoners en de landbouwsector naar rechtszekerheid op korte en middellange termijn ook mijn bekommernis en wens is. Laten we daar heel duidelijk over zijn.

Voor de afstemming tussen de verschillende havenontwikkelingen en eventuele natuurcompensaties verwijs ik naar het lopende besluitvormingsproces. De natuurcompensaties maken daar immers integraal deel van uit.

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

Jos De Meyer (CD&V): Minister, ik heb uit uw antwoord begrepen dat u duidelijk stelt dat er vanuit het beleidsdomein Landbouw en vanuit de Vlaamse overheid werk gemaakt zal worden van een flankerend landbouwbeleid.

Ik wil u nog eens herinneren aan twee elementen uit het advies van de SALV. Enerzijds is er de vraag naar een perspectief voor de havenontwikkeling in haar geheel, zodat er meer duidelijkheid is voor de sector. Anderzijds stelt dat advies ook: "Om de landbouwers net buiten het gebied rechtszekerheid te geven werden in het vorige planningsproces gebieden die duidelijk bedoeld waren voor landbouw bevestigd als agrarisch gebied. In dit complex project wordt hier nergens melding van gemaakt."

Ik denk dat het essentieel is dat dat wel gebeurt. Mijn bijkomende vraag is dan ook of de huidige Vlaamse Regering daar deze legislatuur nog een beslissing rond gaat nemen, dan wel of u denkt dat dit een dossier voor de volgende regering zal zijn.

De voorzitter: Minister Van den Heuvel heeft het woord.

Minister Koen Van den Heuvel: Bedankt voor uw vraag, collega De Meyer. U hebt duidelijk gesteld wat onze bekommernissen zijn. Ik denk dat we er absoluut naar moeten streven om het juiste harmonische evenwicht te vinden tussen alle belangen en dat we dus rekening moeten houden met een sterk flankerend beleid op maat, niet op metaniveau, van de land- en tuinbouwers.

Wat de timing betreft, kan ik zeggen dat we momenteel aan het praten zijn. De verwachting is dat we de komende weken wellicht een beslissing zullen nemen rond het CP ECA.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Jos De Meyer aan Koen Van den Heuvel, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de bestrijding van de Afrikaanse varkenspest – 967 (2018-2019)

Voorzitter: de heer Bart Dochy

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord voor zijn allerlaatste vraag in deze commissie.

Jos De Meyer (CD&V): Voorzitter, minister, collega's, de Afrikaanse varkenspest is al meerdere malen gespreksonderwerp geweest in deze commissie. Op 13 maart nog kregen we van de minister een uitgebreide uiteenzetting over de bijeenkomst van de taskforce die de evolutie van deze ziekte van nabij volgt. Minister, u meldde toen dat er tot op dat moment 619 besmette everzwijnen zijn gevonden. Al die besmettingen werden vastgesteld binnen de afgebakende zone.

Toch dienen we nog steeds in opperste staat van paraatheid te blijven, gezien het feit dat het virus zich, traag maar gestaag, in twee richtingen verplaatst. Enerzijds is er een verschuiving naar het westen, richting Frankrijk, en anderzijds schuift het ook op naar het noorden. Het is dan ook opmerkelijk dat we in het nieuws vernamen dat Wallonië de bossen waar het virus werd vastgesteld, opnieuw wenst open te stellen voor bewandeling. Waals minister Collin kondigde namelijk aan dat de bossen in de provincie Luxemburg vanaf 6 april weer zouden worden opengesteld voor wandelaars. Dat lijkt mij een hoogst ongelukkige beslissing. Wandelaars zullen het risico lopen om het virus te verspreiden en eventueel, als ze uit Vlaanderen komen, mee te brengen naar hier.

Federaal minister van Landbouw Ducarme was evenmin op de hoogte van de beslissing van Waals minister Collin en vraagt nu een dringend wetenschappelijk advies aan het Federaal Agentschap voor de veiligheid van de voedselketen (FAVV) met betrekking tot de heropening. De beslissing stuitte, terecht, op zeer veel ongenoegen bij de landbouworganisaties.

Dat deze beslissing wereldvreemd lijkt, bewijst de beslissing van het Groot-hertogdom Luxemburg om een afsluiting te bouwen aan de Belgische grens ter bescherming tegen de Afrikaanse varkenspest. Momenteel zijn er in Luxemburg 131 testen uitgevoerd op kadavers van everzwijnen en deze bleken gelukkig allen negatief. Het hek, dat 8 kilometer lang zal zijn, moet ervoor zorgen dat dit zo blijft.

Minister, in het kader van deze ontwikkelingen had ik u graag een aantal vragen gesteld. Wat is uw reactie op de beslissing om deze bossen opnieuw open te stellen voor wandelaars? Was u hiervan op de hoogte? Welke acties zult u ondernemen, eventueel in samenspraak met de federale minister van Landbouw, om deze beslissing opnieuw te bekijken? Wat zijn de voorzorgsmaatregelen die wandelaars moeten nemen indien zij toch in deze gebieden zouden mogen gaan wandelen? Wordt daarover dan ook gecommuniceerd?

Ten slotte zien we dat veel omringende landen zich trachten te beschermen tegen de verspreiding van de Afrikaanse varkenspest. Loopt hierover overleg met deze buurlanden om de situatie op te volgen en gezamenlijk te zoeken naar gepaste maatregelen?

De voorzitter: Minister Van den Heuvel heeft het woord.

Minister Koen Van den Heuvel: Collega De Meyer, ik dank u voor het stellen van deze vraag. Het is goed dat we hierover de puntjes op de i kunnen zetten.

We hebben geen formele verwittiging gekregen van het kabinet-Collin of van de minister zelf. We hebben zijn intentie dus moeten lezen in de media. Mijn adviseurs op het kabinet zijn woensdag onmiddellijk naar Namen gegaan, om overleg te hebben met het kabinet-Collin zelf.

Uit dat overleg hebben we achtergrondinformatie gekregen. Daaruit bleek dat minister Collin inderdaad de intentie heeft om bepaalde verbodsregels aan te passen vanaf 6 april, op heel korte termijn dus. Maar dat is tot nader order nog altijd niet geformaliseerd in een ministerieel besluit. Men benadrukte daar dat men de intentie heeft om het circulatieverbod alleen op te heffen in de deelgebieden waar recent geen besmette everzwijnen meer werden gevonden. Het gaat om deelgebieden waar volgens de minister nagenoeg alle everzwijnen zijn uitgestorven door het virus, waar de kadavers allemaal zijn verwijderd en waar de vindplaatsen gedesinfecteerd zijn. Het gaat dus niet over de hele zone, maar over deelgebieden.

Men onderstreepte dat er geen sprake is van het openstellen van gehele bossen, maar enkel van de voorziene wandel- en mountainbikepaden. De kans dat zich besmette everzwijnen op die paden begeven, is volgens de minister uiterst klein. Hij baseert zich op de conclusies van een recent overleg dat hij heeft gehad met de faculteit diergeneeskunde van de Universiteit Luik en met het FAVV.

Er wordt in een uitgebreide communicatieactie voorzien om de bezoekers erop te wijzen zelf de nodige maatregelen te nemen als ze een verdacht dier zouden aantreffen. Bovendien zullen er ook extra controles zijn door de overheid om erover te waken dat er niet van de voorziene paden wordt afgeweken. Dat was dus de mededeling die we van minister Collin hebben gekregen. Hij heeft de intentie om het te versoepelen, niet voor het gehele gebied, maar voor deelgebieden, en hij verzoekt een flankerend beleid opdat mensen die er toch gaan wandelen of fietsen, niet van de paden zouden komen, en een aantal voorzorgsmaatregelen.

Wat is ons standpunt? Ik zal heel helder en duidelijk zijn: wij vinden dit een domme beslissing, een verkeerde beslissing. We zullen dat punt morgen ook duidelijk maken in een formeel overleg met de heer Collin en zijn federale collega Ducarme, waarmee we later in de voormiddag over de fruitsector zullen praten en ons gesprek met Hogan zullen voorbereiden. We weten allemaal dat een nulrisico niet bestaat, maar aangezien er nog steeds besmette kadavers worden gevonden in die regio, voelen we allemaal aan dat versoepelingsmaatregelen op zo'n korte termijn nog niet aan de orde zijn. Trouwens, zoals u zelf zegt, mijnheer De Meyer: dit staat in schril contrast met de bijkomende maatregelen die het Groothertogdom en Frankrijk nemen om hun respectieve grenzen beter af te schermen van het besmette gebied in het zuiden van onze provincie Luxemburg. Bovendien vinden wij dat het Waalse Gewest ook vermijdbare juridische risico's neemt als men deze beslissing doorvoert. Stel bijvoorbeeld dat het virus kort na de invoering van de versoepelingsmaatregel aan de wielen of schoenen van een mountainbiker of wandelaar blijft kleven en zo in een andere Waalse of Vlaamse provincie terechtkomt, dan dreigen er mogelijk juridische procedures tegen het Waalse Gewest om de economische schade op hen te verhalen. Daar wordt niemand beter van, denk ik. Daarom pleit ik heel duidelijk voor een strikte toepassing van het voorzorgsprincipe in dezen, in het belang van zowel de dierengezondheid als de varkenshouders en de Waalse overheid zelf. Mijnheer De Meyer, ik hoop dus collega Collin morgenochtend ervan te overtuigen zijn beslissing niet te formaliseren in een ministerieel besluit.

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

Jos De Meyer (CD&V): Minister, ik ben tevreden met uw antwoord. Ik kan u er alleen maar voor bedanken en ik wil u daar ten volle bij steunen. Het ligt ook in

de lijn van de maatregelen die Luxemburg en Frankrijk nemen. Trouwens, wat de beslissing van Waals minister Collin betreft, in welke mate is dat controleerbaar, in welke mate is het te handhaven als men slechts delen van bossen openstelt? Ik geloof daar eerlijk gezegd niet in. Uw antwoord is echter zeer duidelijk.

Ik heb een bijkomende vraag in de marge van deze problematiek. Het gaat minder over de landbouwbevoegdheid, maar ik wil u toch meegeven dat een aantal jeugdverenigingen de traditie hebben om in Luxemburg te gaan kamperen. Dat is in de huidige omstandigheden zeker en vast niet zinvol. Integendeel, als Vlaamse verenigingen naar daar gaan, in die gebieden gaan wandelen, lopen ze inderdaad het risico om de ziekte naar hier mee te brengen. Het is belangrijk dat de minister verantwoordelijk voor de jeugd ter zake ten opzichte van de jeugdbewegingen de nodige stappen zet, en het is mijns inziens goed dat de minister van Landbouw hem daarbij inspireert, om op zeer korte termijn een duidelijke communicatielijntje te hebben naar de jeugdverenigingen.

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

Bart Caron (Groen): Wat dat laatste punt betreft: die kwestie is inderdaad al een paar keer in de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media aan bod gekomen wat jeugdkampen en bivakken betreft. Er zijn dus al een aantal maatregelen in omloop. Alternatieven enzovoort worden gezocht door de minister, in samenwerking met De Ambrassade en met de landelijke jeugdorganisaties. Ik kan u verzekeren dat het beleid ter zake is dat voor de kampen die waren gepland in die gebieden, een andere locatie wordt gezocht door al die partners samen.

Ik wil maar zeggen dat ik uw bekommernissen deel, collega's. Eigenlijk is daar al van in het najaar van vorig jaar actie ondernomen, en dat blijft doorgaan. Dit was gewoon ter informatie.

De voorzitter: Mevrouw Joosen heeft het woord.

Sofie Joosen (N-VA): Het is een terechte bekommernis die collega De Meyer hier vandaag aanhaalt. De varkenssector is een sector in moeilijkheden, en een sector waarover we hier in de commissie de afgelopen vijf jaar al heel wat vragen en bekommernissen geuit hebben. Veel verbetering van de situatie kunnen we echter niet vaststellen. Die varkenspest komt hier nog eens extra bovenop voor de sector.

Minister, ik ben dus heel tevreden dat u hier vandaag heel duidelijk bent en pleit voor een strikte toepassing van dat voorzorgsprincipe.

Francesco Vanderjeugd (Open Vld): Minister, ik ben ook tevreden met uw kordate houding wat de beslissing van uw Waalse collega betreft. Ik wou er vorige week een actuele vraag over stellen, maar ik was verhinderd om aanwezig te zijn in het parlement. Ik heb het dan via een open brief aan u gericht. Ik denk dat de minister met die beslissing op eigen houtje handelt, en – zoals u zegt – zeer dom handelt. Ik hoop dat u het morgen in het Frans vertaalt – 'stupide' – en dat u dat aan hem ook zo meegeeft. Het is misschien goed dat hij eens wakker geschud wordt.

Maar ik denk aan het aankomende toeristisch seizoen, en misschien doen de verkiezingen hem ook een beetje koortsachtig worden. Wat niet onbelangrijk is, is dat de financiële gevolgen zich vooral in Vlaanderen afspelen. De varkenshouderij zit ook in Vlaanderen, en is ginder veel minder aanwezig. Misschien wekt dat dus bij hem minder bezorgdheid.

In mijn brief stel ik ook concreet voor – en ik denk dat het nu nog meer aan de orde is met wat er de afgelopen weken gecommuniceerd is en met wat hij van

plan zou zijn – om een interministerieel commissaris aan te stellen. Als ik zie dat de minister van het Federaal Agentschap voor de veiligheid van de voedselketen (FAVV) de steun krijgt om bepaalde beslissingen te nemen, stel ik mij echt wel vragen. Ik denk dat er iemand daar toch heel sterk moet gaan coördineren, temeer om naar het buitenland ook te kunnen aantonen dat wij eendrachtig – zoals de slogan van ons land stelt – deze materie opvolgen. Hoe staat u daar dus tegenover?

Ten tweede is het natuurlijk niet de bedoeling om dat hier communautair op de spits te drijven, maar ik denk dat er iets aan het bewegen is om de problematiek, die nu aanzien wordt als iets Belgisch, toch los te koppelen en regionaal te bekijken. Ik weet nog niet wat daar concreet zou kunnen gebeuren, maar ik verneem toch dat men de hele problematiek zou durven loskoppelen van de noemer België naar een eigenlijk Waalse aangelegenheid. Daarbij zijn het daar ook nog wilde varkens. Ik denk dat we er alle belang bij hebben dat we hier als regio, waar de varkenshouderijen heel sterk aanwezig zijn, van die smet op ons blazen ontheven worden.

Hoe staat u enerzijds dus tegenover mijn voorstel over een interministerieel commissaris, dat ik in mijn brief geuit heb? En hoe zit het anderzijds met het loskoppelen van de Belgische noemer in de Afrikaanse varkenspest naar de regio's toe?

De voorzitter: Ik kreeg van onze secretaris net de melding dat er aangaande de jeugdkampen deze namiddag in de plenaire vergadering een vraag gesteld wordt aan de minister van Jeugd.

Minister Van den Heuvel heeft het woord.

Minister Koen Van den Heuvel: Ik ga dan daarover weinig vertellen. We zullen straks het antwoord daarop mogen aanhoren. Voor alle duidelijkheid, ik denk dat we in deze problematiek duidelijke standpunten moeten innemen. We gaan dat ook doen, we gaan dat morgen aan de orde brengen.

Ik denk dat we absoluut geen risico mogen lopen. Het voorzorgsprincipe moet hier 100 procent toegepast worden.

Collega Vanderjeugd, u stelde nog een bijvraag over Europa. Ik heb ondertussen al een paar keer gezegd dat we de commissaris morgenvoormiddag zullen ontmoeten. We zullen de vraag absoluut opnieuw op tafel brengen, om een onderscheid te maken tussen besmette en niet-besmette gebieden. Ik bedoel dat in grote lijnen. Die gebieden hoeven niet samen te vallen met het volledige Waalse Gewest en het volledige Vlaamse Gewest, absoluut niet. Maar we zullen ervoor pleiten om zo snel mogelijk opnieuw die AVP-vrije status te bekomen, op zijn minst al in de Vlaamse provincies. Voor mij mag Henegouwen daar ook gerust bij zijn. Dat is heel belangrijk en we zullen dat morgenvoormiddag absoluut bepleiten bij de Europese commissaris. Ook de coördinatie tussen de verschillende overheden op dat vlak is voor ons een prioriteit. We gaan daar ook op inzetten. Morgenochtend gaan we in eerste instantie in kordate maar beleefde termen proberen de heer Collin ervan te overtuigen om toch nog eens goed na te denken over zijn beslissing, want ik denk dat we er absoluut voor moeten zorgen dat we geen risico's nemen.

Voorzitter, als slot, het zijn mijn laatste woorden in deze commissie, denk ik. Ik heb het genoeg gehad om de voorbije twee maanden minister van Landbouw te mogen zijn. Ik denk dat we een drie/vier vergaderingen gehad hebben in deze commissie, waarbij ik altijd een goed gevoel heb gehad. Er werd met veel respect naar elkaar geluisterd en met veel respect en op een constructieve manier met elkaar omgegaan. Dank u wel daarvoor, beste collega's.

Ik wil nog een speciaal woordje richten aan de voorzitter. Jos is al heel lang actief in het parlement. Natuurlijk nog niet zo lang als de heer De Croo, maar toch al meer dan de helft van dat aantal jaren, dus al meer dan 25 jaar. De voorbije 15 jaar was hij voorzitter van de commissie Landbouw. Ik spreek, vermoed ik, mee uit naam van jullie allemaal: Jos, hartelijk dank voor uw inzet de voorbije 25 jaar in het parlement voor het onderwijs, voor de agrarische sector en voor het Waasland en voor nog zoveel andere bekommernissen die u hier aan bod hebt gebracht. Hartelijk dank voor uw inzet als voorzitter van de commissie Landbouw de voorbije 15 jaar. Het ga u goed. We zien elkaar natuurlijk nog op andere momenten, maar nu spreek ik een beetje officieel als minister de voorzitter van de commissie Landbouw toe. Hartelijk dank. (*Applaus*)

Jos De Meyer (CD&V): Alvast bedankt, minister, voor de vriendelijke woorden. Daar ga ik nu niet op antwoorden, maar het heeft me wel deugd gedaan.

Terug naar de inhoud van de vraag, collega's. Ik merk dat er opnieuw een bijzonder grote eensgezindheid is over deze problematiek. We mogen dus deze commissie vandaag dus afsluiten in een grote eensgezindheid over verschillende vraagstellingen.

Minister Koen Van den Heuvel: Nog kort een woordje. In het onderhoud dat ik morgen met de heren Ducarme, Collin en Hogan zal hebben, zal ik ook benadrukken dat ik niet enkel kan spreken voor de Vlaamse meerderheid maar dat er een breed draagvlak is in het hele Vlaams Parlement.

De voorzitter: Met deze wijze woorden kunnen we de vergadering van vandaag afsluiten.

De vraag om uitleg is afgehandeld.